

Gabriela Göttelová, *Koncese v českém správním právu (Koncesja w czeskim prawie administracyjnym)*, „Acta Universitatis Carolinae Iuridica” 2020, vol. 66, no. 2, s. 97–110, DOI: 10.14712/23366478.2020.14

W aktualnym czasopiśmiennictwie czeskim syntetyczny przegląd stanowisk narodowej doktryny prawa w zakresie problematyki pojęcia, charakteru i zastosowania koncesji w prawie administracyjnym daje Gabriela Göttelová z Wydziału Prawa Uniwersytetu Karola w Pradze. Swoje rozważania podzieliła na trzy części odnoszące się do pojęcia koncesji (*koncese*) w ujęciu słownikowym, do koncesji jako pojęcia prawnego i do zastosowania instytucji koncesji w prawie. Całość zamykają wnioski.

Autorka analizuje źródła normatywne, literaturę i orzecznictwo, podchodząc do ustawodawstwa egzemplifikacyjnie. Pozostaje w typowym nurcie kontynentalnym analizy instytucji koncesji, nie wkraczając – jak autorzy anglosascy – w problematykę publicznego prawa międzynarodowego ani też nie akcentując znanego z piśmiennictwa niemieckiego rozdziału między *Personalkonzession* a *Realkonzession*, co jest zrozumiałe ze względu na ściśle określony temat artykułu.

Wykorzystuje relatywnie ograniczoną literaturę, w tym podręczniki z zakresu prawa administracyjnego. W największej mierze korzysta z noty encyklopedycznej

Emila Háchy w *Słowniku czechosłowackiego prawa publicznego* z 1932 r. i współczesnego komentarza do prawa medialnego Heleny Chaloupkovej, Petra Holego i Jiříego Urbánka.

Skupia się na koncesji w transporcie kolejowym oraz prawie lotniczym (sekcja 3.1), a także na koncesjach radiowo-telewizyjnych (sekcja 3.2). Koncesje radiowe omawia retrospektywnie, zaczynając swoje wywody od ustawy z dnia 23 marca 1923 r. o telegrafach (zákon č. 60/1923 Sb. o telegrafech). Ustawa ta uchyliła obowiązujące na terenie Czech dziewiętnastowieczne przepisy austriackie, w tym dekret z 1847 r. Ciekawym zabiegiem legislacyjnym było rozciągnięcie w tamtym czasie pojęcia „telegraf” na telefon przewodowy oraz radiotelegraf (§ 2 ustawy z 1923 r.).

Rozważania dogmatyczne G. Göttelovej pozostają na dość ogólnikowym poziomie. Zastanawia się na przykład nad tym, czy w danym obszarze prawa administracyjnego można jeszcze mówić o koncesji, czy już raczej o zezwoleniu. W przypadku koncesji telewizyjnych mówienie o koncesjonowaniu – jej zdaniem – jest uzasadnione, ale tylko w odniesieniu do naziemnej telewizji analogowej, w przypadku której sygnał telewizyjny jest nadawany za pomocą nadajników.

We wnioskach autorka uznaje, że pojęcie koncesji w ciągu ostatnich stu lat w zasadzie nie uległo zmianie. Koncesja, według niej, pozostaje aktem administracyjnym, zezwalającym adresatowi na taką działalność, która bez zezwolenia byłaby prowadzona sprzecznie z prawem. Bez wymaganej prawem koncesji podjęta przez adresata normy prawnej czynność byłaby po prostu bezprawna. Koncesja jest zatem czymś w rodzaju przywileju na działalność zastrzeżoną dla państwa. W swej treści może określać warunki wykonywania takiej działalności. Ewolucji – jak argumentuje autorka – ulegają za to sfery, które władza koncesjonuje, innymi słowy: obszary ludzkiej aktywności, które z woli władzy podlegają reglamentacji w formie koncesji. Władza decyduje bowiem o tym, do jakich działań obywateli dopuszcza, a jakich im zabrania.

W czeskiej doktrynie prawa uważa się, że koncesja daje koncesjonariuszowi możliwość korzystania z dóbr publicznych, wnioskodawcy nie przysługuje jednak roszczenie prawne o jej przyznanie. Koncesja jest więc jednostronnym aktem administracyjnym o charakterze konstytutywnym. Dociekania czeskich prawników są w tym zakresie zbieżne z dorobkiem polskiej nauki prawa.

G. Göttelová zwraca również uwagę na ograniczenie – z perspektywy historycznej – sfery uznania administracyjnego (*správní uvážení*). W państwie prawnym koncesja nie może być przejawem samowoli organu administracyjnego, ale pozostaje decyzją podlegającą kontroli pod względem zgodności z prawem. Kryteria przyznania koncesji powinny być zatem prawnie określone.

Karol Dąbrowski*

DOI: 10.14746/spp.2020.3.31.10

* Karol Dąbrowski, dr, Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, e-mail: karol.dabrowski@umcs.pl, <http://orcid.org/0000-0002-4513-3873>.